

HE 154/2022 vp Hallituksen esitys eduskunnalle vuoden 2023 talousarvioksi Sosiaali- terveysministeriö PL 33 ICT ja digi

Hallintovaliokunta 5.10.2022

Jaakko Poikonen
Erityisasiantuntija

5.10.2022

Tässä esityksessä on kuvattu STM:n TAE 2023 pääkohdat seuraavilta osin:

- Sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallinen tiedonhallinta, mom. 33.01.25
- Lääkeasioiden tiekartan toimeenpano, mom. 33.02.09
- STM:n hallinnonalan virastojen ja laitosten ICT- ja digikehittämisen rahoitus
- Suomen kestävän kasvun ohjelman rahoitus, mom. 33.60.61

Mom. 33.01.25, *sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallinen tiedonhallinta*

Mom.	Asiakokonaisuus	HE 145/2022 TAE 2023 (1000 €)
33.01.25	Asiakastietolain toimeenpano	5 508
33.01.25	Tietohallintasäädösten kokonaisuudistuksen toteuttaminen	410
33.01.25	Kriittisten palveluiden toimintavarmuuden parantaminen Kanta-palveluissa	3 000
33.01.25	Tiedontuotannon uudistaminen (Toivo/Valtava) jatkaminen	2 000

- Momentilta rahoitetaan valtakunnallisesti merkittäviä sosiaali- ja terveydenhuollon tiedonhallinnan kehittämishankkeita. Pääosa momentin määrärahasta kohdistuu valtakunnallisten asiakas- ja potilastiedon tietojärjestelmäpalveluiden eli Kelan Kanta-palveluiden kehittämiseen ja jatkuviin palveluihin.
- Voimassa oleva kehys huomioiden momentin määrärahaksi esitetään yhteensä 40,2 milj. euroa.

Mom. 33.01.25, *sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallinen tiedonhallinta*

- Asiakastietolain toimeenpano (5 508 000 € / TAE 2023):

(1 000 euroa)	**2023**
Potilastiedon arkiston ja kuva-arkiston kehit-täminen	1 359
Luovutusten- ja käytönhallinnan toimeenpano	2 370
Omatietovaranto	547
Asiakkaiden toimeenpanon tuki ja viestintä	416
Kysely- ja välityspalvelu	816
Asiakastietolain toimeenpano yhteensä	**5 508**

- Asiakastietolaki (laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä 784/2021) tuli voimaan 1.11.2021.
- Lain toimeenpanoa vaiheistetaan siirtymäsäännösten mukaisesti ja se vaikuttaa keskeisesti Kanta-palveluiden kehittämiseen.

Mom. 33.01.25, *sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallinen tiedonhallinta*

- Tiedonhallintasäädösten kokonaisuudistuksen toteuttaminen (410 000 € / TAE 2023)
    - STM on valmistellut sote-tiedonhallintasäädösten kokonaisuudistusta, jonka ensimmäisen vaiheen HE on tavoitteena antaa syksyllä 2022.
        - Edellyttää myös 2024-2026 rahoituksen järjestämistä, rahoitusehdotus LTAE:ssa
    - Asiakastietolain käsittelyn yhteydessä eduskunta antoi lausuman kokonaisuudistuksen kiirehtimisestä.
    - Tavoitteena on parantaa tiedon laatua, operatiivista hyödynnettävyyttä sekä toisiokäyttöä (mm. pysyvä ratkaisu Uudenmaan potilastietojen käsittelyyn).
    - Kokonaisuudistukseen sisältyy myös Kanta-lääkityslista, jota koskeva rahoitusehdotus on tarkoitus käsitellä lisätalousarvioprosessissa.

Mom. 33.01.25, *sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallinen tiedonhallinta*

- Kriittisten palveluiden toimintavarmuuden parantaminen Kanta-palveluissa (3 000 000 € / TAE 2023)
    - 3. konesali turvaamaan Kanta-palveluja ulkoisilta tietoturvauhkilta ja häiriötilanteilta
    - Maantieteellisesti eri alueelle sijoitettu lisäkonesali parantaisi merkittävästi Kanta-palvelujen toimintavarmuutta.
- Tiedontuotannon uudistaminen (Toivo/Valtava) jatkaminen (2 000 000 € / TAE 2023)
    - Uudistetaan sote-tiedontuotantoa ja kehitetään tiedolla ohjausta
    - Hyvinvointialueiden toiminnan käynnistyminen 1.1.2023 alkaen, tiedon tarpeen ja merkityksen korostuminen päätöksenteossa sekä tietopohjan laajentuminen edellyttävät kansallisen sote-tiedolla ohjauksen, arvioinnin ja valvonnan kehittämistä.
    - Kehittäminen liittyy olennaisesti hallitusohjelman sote-palveluiden uudistamista sekä tietoperusteista johtamista koskeviin kirjauksiin.

Mom. 33.02.09, *Lääkeasioiden tiekartan toimeenpano*

Mom.	Asiakokonaisuus	HE 145/2022 TAE 2023 (1000 €)
33.02.09	Lääkeasioiden tiekartan toimeenpano	1 000

- Osana lääkeasioiden tiekartan toimeenpanoa kehitetään myös tiedonhallintaa ja digitaalisia työvälineitä.
  - Tavoitteena on tiedon parempi saavutettavuus ja sen oikea-aikainen ja tietoturvallinen käyttö.

STM:n hallinnonalan virastot ja laitokset – STUK, Valvira, Findata

Mom.	Asiakokonaisuus	HE 145/2022 TAE 2023 (1000 €)
33.02.03 Säteilyturvakeskuksen toimintamenot	Korkean varautumisen viestintä- ja tietojärjestelmät (kyber)	85
33.02.05 Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston toimintamenot	Soteri-hankkeen rahoitus vuodelle 2023	315
33.02.08 Sosiaali- ja terveydenhuollon tietolupaviranomaisen toimintamenot	Findatan lakisääteisen perustoiminnan ja sote-tietojen saatavuuden turvaaminen (ICT-kulut)	500

STM:n hallinnonalan virastot ja laitokset – STUK, Valvira, Findata

- STUK: Korkean varautumisen viestintä- ja tietojärjestelmät (kyber) (85 000€)
  - Esitys liittyy STUK:in digitaalisen turvallisuuden kehitysohjelmaan, jonka tavoitteena on STUK:n digitaalisen turvallisuuden tason nostaminen vähimmäistasolle ainakin seuraavilla osa-alueilla: kyberturvallisuus, riskienhallinta, jatkuvuus.
- Valvira: Soteri-hankkeen rahoitus vuodelle 2023 (315 000 €)
  - Soteri on uusi lupa- ja valvontaviranomaisten rekisteri, johon kootaan perustiedot kaikista yksityisistä ja julkisista sote-palveluntuottajista sekä yksityisistä varhaiskasvatuksen palveluntuottajista.
  - Aiemmasta rahoituksesta käyttämättä jäänyttä osuutta esitetään käytettäväksi Soteri-rekisterin toteutukseen vuodelle 2023
- Findata: lakisääteisen perustoiminnan ja sote-tietojen saatavuuden turvaaminen (ICT-kulut, 500 000 €)
  - Kulut liittyvät Findatan lakisääteisen tietoturvallisen sote-tietojen käyttöympäristön ylläpitoon ja kehittämiseen.
  - Kokonaisuudessaan Findatan momentille esitetään talousarvioon 2 200 000 €

STM:n hallinnonalan virastot ja laitokset – THL

Mom.	Asiakokonaisuus	HE 145/2022 TAE 2023 (1000 €)
33.03.04 Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen toimintamenot	ICD-11-diagnoosiluokituksen kansallinen käyttöönotto	1 400
33.03.04 Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen toimintamenot	Infrastruktuurin modernisointi hyökkäyspinta-alan vähentämiseksi (kyber)	800
33.03.04 Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen toimintamenot	Kyberhyökkäysten ja häiriötilanteiden havainnoinnin kehittäminen (kyber)	700
33.03.04 Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen toimintamenot	Kansallinen laaturekisteritoiminta	1 400
33.03.04 Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen toimintamenot	Lakisääteisten tehtävien turvaaminen	6 000
33.03.04 Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen toimintamenot	Syöpärekisterin ylläpito	150
33.03.04 Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen toimintamenot	Vanhuspalvelujen järjestäjäkysely hyvinvointialueille	776

STM:n hallinnonalan virastot ja laitokset – THL

- ICD-11-diagnoosiluokituksen kansallinen käyttöönotto (1 400 000 €)
  - WHO:n laatima kansainvälinen diagnoosiluokitus (International Classification of Diseases)
  - Seuraava versio on ICD-11 ja sen käyttöönoton siirtymäaika on päättymässä.
- Infrastruktuurin modernisointi hyökkäyspinta-alan vähentämiseksi (800 000€)
  - N. 250-300 palvelimen ja niitä hyödyntävien tietojärjestelmäpalveluiden uusiminen ja siirto osaksi Valtorin tarjoamia tuotteistettuja palveluita
- Kyberhyökkäysten ja häiriötilanteiden havainnoinnin kehittäminen (700 000€)
  - Kehitetään ja laajennetaan THL:n lokienhallintaa
- Kansallinen laaturekisteritoiminta (1 400 000 €)
  - Toisiolaissa THL:n uudeksi tehtäväksi säädettiin alan laaturekisterien ylläpito
  - Toiminnan aloittaminen v. 2023 edellyttää 1,4 milj. euron määrärahaa. Määrärahalla katetaan kansallisen laaturekisteritoiminnan koordinaatio (laaturekisterikeskus), 10 asiakas- tai potilasryhmäkohtaista laaturekisteriä sekä tarvittavat ICT-investoinnit ja -ylläpito.

STM:n hallinnonalan virastot ja laitokset – THL

- Lakisääteisten tehtävien turvaaminen normaalioloissa (6 000 000 €)
  - THL on saanut viime vuosina paljon uusia tehtäviä saamatta niihin kuitenkaan pysyvää rahoitusta, toisaalta laitoksen talousarviorahoitusta on leikattu suhteessa aiempaan.
  - Esitys sisältää: tieto- ja terveysturvallisuuden kehittämistä, sote-uudistukseen liittyvän arviointi- ja tiedontuotannon vahvistamisen, SNOMED CT -terminologian kustannukset, asiakastietolain ja tiedonhallintasäädösten kokonaisuudistuksen kustannukset THL:lle.
- Syöpärekisterin ylläpito (150 000 €)
  - Rekisteriin kootaan tietoa syöpäseulonnoista ja syöpien epidemiologiasta.
  - Syöpärekisterin ylläpitoa tuetaan valtionavustuksella, jonka määrä on pienentynyt vuodesta 2014 alkaen lähes 30 %
- Vanhuspalvelujen järjestäjäkysely hyvinvointialueille (776 000€)
  - Uusi seurantatehtävä THL:lle ympärivuorokautiseen hoitoon ja kotihoitoon liittyvistä, toimintayksiköille sekä asiakkaille kohdennetuista tiedonkeruista ja niiden raportoinnista

Suomen kestävän kasvun ohjelma

- EU:n rahoittamaa Suomen kestävän kasvun ohjelmaa toimeenpannaan jokaisella hyvinvointialueella. STM myöntää valtionavustuksia yhdelle hankkeelle kullakin hyvinvointialueella. Avustusten myöntäminen jaksotetaan vähintään kahteen hakuvaiheeseen vuosien 2021–2025 aikana
- Sosiaali- ja terveydenhuollon osuutta (ohjelman elpymis- ja palautumistukivälineen pilarit 3 ja 4) rahoitetaan valtion talousarviossa momentilta 33.60.61.
    - Pilari 4 tavoite: pilarin 4 investointien tavoitteena on purkaa covid-19-pandemian aiheuttamaa sosiaali- ja terveydenhuollon hoito-, kuntoutus- ja palveluvelkaa, nopeuttaa hoitoon pääsyä pysyvästi koko maassa sekä edistää sote-uudistuksen toteutumista. Tähän tarkoitukseen on vuonna 2023 varattu 110 milj. eu-
    - Pilarin 3 tavoite: vauhdittaa työllisyysasteen nostoa hallitusohjelman mukaisesti. Työkykyohjelman ja IPS-mallin (sijoita ja valmenna) laajentamisella kehitetään monipuolista työkyvyn tuen palveluiden kokonaisuutta, joka koostuu sosiaali-, terveys- ja kuntoutuspalveluista sekä TE-palveluista ja työllisyyspalveluista.
    - Vuodelle 2023 on varattu pilarin 4 toimenpiteisiin yht. 110 milj. euroa ja pilarin 3 toimenpiteisiin 8,5 milj. euroa.

Lopuksi

- Sosiaali- ja terveydenhuollon tiedonhallinta on pitkäjänteistä kehittämistyötä, ja on tärkeää, että sille varmistetaan riittävä ja pitkäjänteinen rahoitus.

stm.fi ›
@STM_Uutiset ›

Kiitos!

jaakko.poikonen@gov.fi

